

Światowy Dzień Dyrektywy Ptasiej

2019-11-26

Dyrektywa Rady 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Directive 79/409/EEC on Wild Birds), tzw. Dyrektywa Ptasia chroni ornitofaunę i jej siedliska w całej Europie. Jej ustanowienie zapoczątkowało nowatorskie, systemowe podejście do ochrony przyrody. Stanowi pierwszy akt Wspólnotowy, który rozpoczął ochronę przyrody w jej najbardziej spektakularnym aspekcie, jakim jest zanik w szybkim tempie obszarów wodno-błotnych, a wraz z nimi spadek liczebności populacji ptaków, ściśle związanych z zasobami wody.

21 % powierzchni województwa lubuskiego chroniona jest w postaci 12 Obszarów Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000: Ujście Warty PLB080001, Dolina Dolnej Noteci PLB080002, Dolina Środkowej Odry PLB080004, Puszcza Barłińska PLB080001, Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry PLB080005, Bory Dolnośląskie PLB020005, Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016, łęgi Odrzańskie PLB020008, Ostoja Witnicko - Dębniańska PLB320015, Pojezierze Ślawskie PLB300011, Puszcza Notecka PLB300015, Stawy Przemkowskie PLB020003, które stanowią istotne siedliska gatunków ornitofauny, takich jak, np. bocian czarny *Ciconia nigra*, gągoł *Bucephala clangula*, kania czarna *Milvus migrans*, kania rdzawa *Milvus milvus*, bielik *Haliaeetus albicilla*, rybołów *Pandion haliaetus*, derkacz *Crex crex*, łyska *Fulica atra*, kulik wielki *Numenius arquata*, rybitwa czarna *Chlidonias niger*, rybitwa białoskrzydła *Chlidonias leucopterus*, puchacz *Bubo bubo*, sóweczka zwyczajna *Glaucidium passerinum*, włośnatka *Aegolius funereus*, zimorodek *Alcedo atthis*, dzięcioł średni *Dendrocopos medius*, dzięcioł czarny *Dryocopus martius*.

Kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk cennych gatunków ornitofauny Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim ustanowił 9 planów zadań ochronnych dla Obszarów Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000.

Zadania ochrony czynnej realizowane przez Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim obejmują, m.in. wykonywanie platform lęgowych dla rybołowa, montaż budek lęgowych dla gągoła, utrzymanie siedlisk gatunków krajobrazu otwartego, takich jak kulik wielki, derkacz, krwawodziób poprzez wypas i koszenie, ochronę wiekowych drzew będących siedliskiem dziuplaków, usuwanie trzciny i zakrzewień zarastających zbiorniki wodne i tereny otwarte, wykonywanie monitoringu gatunków i stanu ich siedlisk, realizację kolejnych planów zadań ochronnych.

Realizacja programów i działań, ukierunkowanych na ochronę konkretnych gatunków ptaków i ich siedlisk, skutkuje ochroną wszystkich pozostałych gatunków zwierząt, roślin i grzybów związanych z siedliskami hydrogenicznymi, w tym rzadkich, ginących i zagrożonych.

Dyrektywa Ptasia przez wiele lat była zmieniana i dostosowywana do potrzeb ochrony przyrody. Ostatecznie została zastąpiona Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa. Główne cele Dyrektywy odnoszą się do ochrony i zachowania wszystkich gatunków ptaków, które naturalnie występują w stanie dzikim na terenie krajów Unii Europejskiej, obejmują również prawne uregulowania zasad handlu gatunkami ptaków oraz pozyskiwania ptaków łownych. Jej zakres został uzupełniony przez Dyrektywę Siedliskową. Wymogi obydwu Dyrektyw wzajemnie się komplementują i są nierozdzielnie wykorzystywane przy realizacji działań, zadań, programów ukierunkowanych na ochronę populacji gatunków zwierząt, roślin, grzybów i ich siedlisk oraz siedlisk przyrodniczych tzw. „naturowych”. Dyrektywy zostały implementowane do przepisów krajowych, stąd ich treści stanowią podstawową strukturę prawną chroniącą spójną sieć ekologiczną obszarów Natura 2000.

Dyrektywa Ptasia nakłada także na państwa członkowskie obowiązek prowadzenia monitoringu populacji gatunków i raportowania o postępowaniach we wdrażaniu dyrektywy. W wyniku realizacji tych zadań w latach 2013-2018 na obszarze Polski określono liczebność populacji dla 238 gatunków ptaków występujących w naszym kraju w okresie lęgowym, 10 gatunków przelotnych i 38 zimujących.